СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 149. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 28 червня 1935. — VOL. XLIII. No. 149. Jersey City, N. J., Friday, June 28, 1935. THREE CENTS

ПОМІЧ АМЕРИКАНСЬКІЙ МОЛОДІ НА ДОРОГУ ЖИТТЯ

ВАШИНҐТОН. — З ініціятиви президента створено Краєву Адміністрацію Молоді. Вона має заопікуватися 650,000 хлопців та дівчат у віці 16 до 24 літ, що тепер без роботи або без засобів до науки. Адміністрація Молоді дістане 50,000 долярів від Федеральної Наглої Допомоги („ФЕРА") для підтримки молоди, щоб вона не попала в обійми деморалізації з біди. Цілі нової установи такі: 1) Знайти роботу в приватних підприємствах для молодих людей; 2) заправляти молодь до праці технічно-промислової; 3) Подбати про фінансову поміч на докінчення середньої й високої освіти в „гай скул" або „каледж"; 4) Підготовити відповідні прилюдні роботи, щоб молодь знайшла при них заняття. Президент просить провідних людей у промисловій, торговельній та сільсько-господарській ділянці співпрацювати з ним у цій справі. Проєкт президента появився в середу, 26-го червня, а має ввійти в життя впродовж 10 днів.

ЕДИСОН БУВ МІЛІОНЕРОМ.

ВЕСТ ОРЕНДЖ (Ню Джерзи). — В нюарськім спадковім суді зголошено сьогодні оцінку спадщини винахідника Томи Едисона, що помер 18-го жовтня 1931 р. Вартість маєтку небіжчика подають на $2,871,758. Найбільше гроша інвестував Едисон у воєнних бондах „Либерті", опісля в акціях своїх власних підприємств, хоч позичив також своїм приятелям і на рідні 150,000 долярів. У будинках та землі інвестував небагато. Приходи з підприємств, уже після його смерти до 6-го вересня 1933, принесли $140,130. На підставі заповіту маєток Едисона припадає його 6 дітям з деякими записами для служби й приятелів.

БУДЕ ОКРЕМИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ ДЛЯ БАГАЦЬКИХ ПОДАТКІВ.

ВАШИНҐТОН. — У розмові з представниками преси президент сказав, що він не укладав ніяких плянів для способів переведення опадаткування великих маєтків та доходів. Через те повстало замішання. Після такої заяви президента сенатська фінансова комісія придумує спеціяльний законопроєкт для нових податків і він буде внесений наперед у палаті послів. Резолюція про продовження „докучливих" податків перейшла зараз після цього в сенаті, а тепер ще відбудеться конференція з представниками палати послів над вирівнанням деяких ріжниць. Так, напр. сенат ухвалив, щоб 3-центова оплата за пересилку листів була продовжена лише на рік, а палата послів хоче на два роки.

КАРА ЗА ПЕРЕДЧАСНЕ ОГОЛОШЕННЯ СУДЕЙСЬКОГО ПРИСУДУ.

РАКВИЛ (Мериленд). — Двох репортерів газети „Вашингтон Повст" покарав суд 90-денним арештом за те, що оголосили присуд суду в справі одного убивства, заки ще суддя сам проголосив присуд. Також корпорація „Америкен Нюспейперз" має заплатити за це $5,000 кари. Адвокат вніс апеляцію проти кари, тимчасом репортерів випустили на волю за запорукою по 2,000 долярів.

ДІСТАЮТЬ ДОПОМОГУ ЯК БЕЗРОБІТНІ, ТОМУ НЕ ПІДУТЬ ДО РОБОТИ.

ГЕМОНТОН (Ню Джерзи). — В цій околиці плекають фармері малини, які саме доспіли. Візвані до їх збирання фармерські робітники відмовилися від роботи. Кажуть, що допомога для безробітних більша ніж платня. Фармері відповідають, що вправлений робітник може заробити при збиранню малин від $1.75 до $2.25 денно. Загрожений цілий збір малин, вартости $400,000. Урядовці, що роздають федеральну допомогу, не хочуть досі вмішуватися в спір.

ХОЧУТЬ УЗАКОНЕННЯ ГАЗАРДОВОЇ ГРИ Й ЛЬОТЕРІЇ.

ШІКАҐО. — Професор соціольоґії в шікаґовському університеті, Ернест Борджес, радить перевести закон з дозволом на газардові ґри, щоб здержати поширення злочину. Каже, що цей проєкт є вислідом цілої низки нарад з відповідальними людьми. Проєкт вислано до губернатора.

ВАШИНҐТОН. — Комісія засобів та способів палати послів пічне прилюдне переслухання над уложенням законопроєкту для створення в Америці льотерії. З неї можнаб мати річно міліярд долярів федерального приходу без клопоту, як ображове конґресмен А. Кенні з Ню Джерзи. Він здавна побивався за такий проєкт, але його все висмівали. Тепер він добився свого.

КОНФЕРЕНЦІЯ РАБІНІВ НЕ ЗАЯВИЛАСЯ ПРОТИ ВІЙНИ.

ШІКАҐО. — Конференція провідних рабінів із Злучених Держав та Канади, що радить тут цього тижня, не приняла резолюції за спротив проти війни. Над резолюцією йшла гарячкова дискусія. Комісія має приготовити іншу резолюцію, з додатком вияснення, коли війна, на думку конференції, є оправдана. Покищо конференція заявилася проти примусового військового вишколення в школах та за вступлення Злучених Держав у члени Ліґи Націй.

У ЦЕРКВІ ПОВИННІ СПІВАТИ, ДУМАЄ АНГЛІКАНСЬКИЙ ЕПИСКОП.

Віліям Манінґ, голова епископальної протестантської епархії в Ню Йорку, сказав на зібранні органістів, що церковна конґреґація повинна співати в часі богослужень. Спільний спів це теcаме, що спільна молитва, а брак співу по американських церквах має руйнуючий вплив на загал.

ОДИНАЦЯТИЙ МІСЯЦЬ У БЕРЕЗІ КАРТУСЬКІЙ.

Ще дня 9. липня 1934 р. арештовано в Тернополі і негайно вивезено до ізоляційного табору в Березі Картуській приватного урядовця з Тернополя, Осипа Павлишина, колишнього народнього вчителя, що його за Польщі зльокавтовано. Це чоловік старший, жонатий і семейний, дуже спокійної вдачі, досі судово не караний. У часі пацифікації у вересні 1930 р. його вправді арештовано і він пересидів тоді у слідчому арешті кілька місяців під замітом приналежности до ОУН, але остаточно випущено його на волю і слідство припинено. В справі звільнення Осипа Павлишина з ізоляційного табору були вже численні інтервенції у старостві, у начальника виділу публичної безпеки й у самого воєводи, але всі ті інтервенції остались безуспішні і Павлишин сидить безперервно дальше в Березі Картуській вже одинацятий місяць і нині невідомо, коли він вернеться до дому.

СПАДОК ПОЖИВИ НА СЕЛАХ У ПОЛЬЩІ.

Щораз більше зубожіння села спричинило величезний спадок споживання на селі. Яскраво представляє сучасне положення села порівнання вартостей окремих артикулів, зуживаних дорослим чоловіком на селі в літах 1928 і 1929 та в 1933-34. Відділ рільної економіки малоземельних господарств зібрав усі дані, які представляються так (подані в дужках числа відносяться до 1928 і 1929 року): вартість мяса, споживаного нині дорослою особою на селі, за рік виносить пересічно 4.25 зл. (раньше 12.92 зл.), вартість товщу 3.94 зл. (11.09), муки 1.33 зл. (3.80), одіжі 27 зл. (75.74), обуви 12.52 зл. (32.18), науки дітей 6.69 зл. (25.62), штучних навозів на 1 ґа. 1.35 зл. (21.97), видатки на будинки 3.35 зл. (20.31), на мертвий інвентар 2.50 зл. (14.36).

ПОТЯГ ПЕРЕЇХАВ ЧЕРЕДУ КОРОВ.

На залізничому шляху між Прусином і Межиходом особовий потяг наїхав на череду, зложену з 13 корів. Три корови роздавлено на кусні. Завинив пастух, що бачив, як потяг надїздить, проте пустив корови на шини, думаючи, що зможе їх перегнати.

ПАПУҐА ОПОВІДАЄ ДОТЕПИ.

Найулюбленіший гуморист Парижа це Жоко — папуґа. Її пан виступає з нею щоденно в одному варієте. Жоко має надзвичайну память. Дотепи, які їй рано пан оповідає, розповідає птах ввечір. Тільки скаже „Жоко оповідай", і птах починає оповідати, а робить це так потішно, що слухачі боки рвуть зі сміху.

ТРИ ДИРЕКТОРИ „ЗАЩИТИ ЗЕМЛІ" ПЕРЕД СУДОМ.

У львівськім суді почалася розправа проти бувших директорів москвофільської кооперативи „Защита Землі": Як. Солука, Юс. Совича й Михайла Островського. Обвинувачені вони в цьому, що в 1924—1932 р. з фондів установи легкодушно попризнавали кредити людям, які не давали ніякої особистої ні маєткової ґарантії, що звернуть позичку, та що не виконали наложеного на них обовязку забезпеки вірительської кооперативи. Відповідають теж за те, що проти постанов статуту користали з кредиту установи, ухвалюючи собі взаємно великі позички, або на власненазвище, або на безвартісні бони, або за посередництвом підставлених осіб, членів родини. Вкінці обвинувачені в цьому, що в 1925 р. заключили в імени кооперативи ризиковний інтерес, чим принесли шкоду для кооперативи на суму 13,156 зл. Розправа потреває кілька днів.

ЗА ОБРАЗУ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

У Вильні на вулиці один леґіоніст ударив у лице редактора „Глосу Віленьскєґо" і „Ґазети Варшавскєй", Петра Ковнацького. Була це реакція за слова, які Ковнацький сказав про марш. Пілсудського в салі адвокатів окружного суду. Очевидці інциденту, довідавшися про його причину, хотіли ще злінчувати Ковнацького, але недопустила до цього поліція. Його пустили свобідно, коли Ковнацький відкликав свої слова, сказані в суді.

ТРАҐІЧНЕ ЧОЛОВІКОЛЮБСТВО.

В місцевости Русаки біля Остривця до ріки Череші кинувся 23-літній Адам Яґловець, шукаючи смерти. Побачив це 26-літній Тома Корчун і кинувсь у воду, щоб його ратувати. Між кандидатом на смерть і його непрошеним опікуном вивязалася в річці завзята боротьба. Корчун намагався добути самогубника на беріг, аж раптом сили його опустили і він сам почав тонути. Тоді Яґловець пробував ратувати свого ратівника, але сильна течія води понесла його на другий беріг. Скінчилось на цьому, що Ковчун утопився, а Яґлівця, який хотів топитися, вирятували люди.

НОШЕННЯ НОСОВИХ ПЕРСТЕНІВ ЗАБОРОНЕНЕ.

У Родезії належить до доброго тону носити в носі перстень. Як жінки так мужчини мають цю прикрасу. Але нефахове втягання цих перстенів мало як наслідок тяжкі хороби, часом і смерть. Тому британський уряд хоч і дозволив носити перстені тим, які їх мають, заборонив натягати нові. Це викликало обурення в Родезії.

20 ЛІТ З КУЛЕЮ В СЕРЦІ.

У союзі лікарів у Мінхені демонстровано воєнного інваліда, який у 1915 р. дістав постріл у серце і відтоді ходить з кулею в серцевім мішку, не відчуваючи ніяких болів. Цей чоловік є справжнім дивоглядом в історії медицини.

УКРАЇНОЖЕРНІСТЬ ПРИМАНОЮ ДЛЯ ПОЛЬСЬКИХ ЧИТАЧІВ.

„Газета Варшавска", головний орган ендецького табору, що з причини загального польського бойкоту за її становище з приводу смерти марш. Пілсудського мусіла припинити своє існування, віджила в короткому часі під зміненою фірмою „Варшавскі Дзєннік Народови" і друкує дальше не тільки перевану в „Ґазеті Варшавскій" повість, але навіть зложені давніше анонси. В першому числі переназваного ендецького органу знаходимо цікаву статтю, спрямовану проти „Курера Львовского", що при переводжені фінансової санації (йому грозило банкротство) перейшов з ендецьких рук у руки ендецьких дезертирів зпід прапора посла Сталя і Ґрабіка, що знайшлися в санації. Відроджений варшавський ендецький орган стверджує, що нові власники „Курера Львовского", щоб задержати на якийсь час дотеперішніх його передплатників, задержали давніші редакційні методи, а саме гостре протиукраїнське наставлення, антисемітизм і т. п. На думку „Варшавского Дзєнніка Народового", така тактика санаційного тепер „Курєра Львовского" не може рахувати на успіхи, бо читачі його швидко зміркують, у чому діло. Дня нас стверджения вшехпольського органу настільки цікаве, що самі ендеки признаються, що на боротьбі з Українцями й Жидами вони спирають матеріяльний стан своїх органів.

ЯПОНСЬКИЙ ЛЮБОВНИЙ РОМАН.

Фріці Бурґер, славна чемпіонка в їзді на совгах, подорожувала в Японії. Там її витали японські спортовці, між іншими колишній мистець на совгах, Шінкі-кі-Нісікава. Йому припала честь ознайомити свою товаришку у спорті з красою Токія. Робив це так докладно, що залюбився в Фріці, а коли одержав від неї відповідь, що годиться стати його жінкою, негайно зявився в її матері і просив її руки. Властиво цей Японець, наскрізь по англійськи вихований (кінчив університет в Оксфорді), говорить прегарно по англійськи, був пять літ у Лондоні, тільки екзотичний вигляд ріжнить його трохи від правдивого Англійця. Є це внук славного власника підприємства для виробу штучних перел. Зпочатку молода пара задумує жити в Лондоні, опісля переїхати до Токіо. В Лондоні пан Нісікава провадитиме лондонський відділ світового підприємства свого діда.

ВЯЗНИЦЯ ДЛЯ ДОВЖНИКІВ В АНҐЛІЇ.

В Анґлії є ще дійсно середньовічний звичай замикати людей, які не платять довгів, податків, грошевих кар або аліментів. 25,000 людей замикають рікрічно до вязниць, не рахуючи при тім Шотляндії. Набільше людей, бо 11,244, покутують за незаплачені гроші вязниці, довжників сидить 3,856. Залягають з податками і сидять у вязниці 3,089. Не платять аліментів 6,083 вязнів. Хочуть зреформувати цей закон не з оглядів гуманних, алеж оглядів на кошти удержання вязнів, які є значні і підчас нинішньої кризи тяжко їх покрити.

ДОНОСЯТЬ ПРО ТЕРОРИСТИЧНУ АКЦІЮ НА ВОЛИНІ

ВАРШАВА (Польща). — Пресова Аґенція Гаваса доносить таке:

В ріжних польських провінціях неспокої. У Варшаві, Лодзі й по інших містах заноситься на ґенеральний страйк. Все те головно тому, що в польськім соймі дебатують над новою виборчою реформою. Та сойм, не зважаючи на ті вияви невдоволення, приняв нову виборчу реформу 227 голосами проти 114 при другім читанню. Закон цей виключає опозицію від усякого впливу. Це ще більше озлобить населення.

З Волині доносять, що там убито двох епископів православної церкви. Пояснюють це вбивство тим, що обидва епископи відносилися прихильно до польської влади і з нею були в тіснім порозумінню.

Далі доносять із земель, що положені на сході Польщі, що там теж приходить до ріжних заворушень. „Експрес Поранни", що обстоює політику Пілсудського, подає, що в місцевости Сепель убито двох польських жандармів. Пише, що цього доконали українські терористи, що прибули до цеї місцевости і бунтують українське населення проти польської влади. За терористами заряджено пошукування і, як повідомляють, їх зловлено або вбито.

НОВА УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА.

ЯВОРІВ (Галичина). — З початком нового шкільного року буде відкрита в Яворові однорічна Торговельна Школа Рідної Школи. Приймати муть хлопців і дівчат по скінченні найменше 6 кляс ґімназії або іншої рівнорядної школи. Школа буде міститися в прекрасному будинку ґімназії Рідної Школи. Оплата за науку й повне удержання з харчем виноситиме коло 45 злотих.

ХАПАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ДУШІ.

БУЧАЧ (Галичина). — В Питликівцях Старих біля Бучача посвятив архиепископ Твардовський костел. Аґенція „Всхуд" повідомляє, що потім архиепископ відвідав Питликівці Нові, де 25 „народовців" вернулися до католицької церкви.

БУДЕ ВІЙНА В ОСЕНИ.

ЛОНДОН. — Візиту анґлійського зручного дипльомата Ідена до Італії вважають цілковитою невдачею, наскільки вона мала на цілі здержати війну між Італією й Етіопією. Кажуть, що Мусоліні навіть не хотів слухати про те, що Етіопія є членом Ліґи Націй, та що на випадок виповідження Італією війни Етіопії інші держави, а тимсамим і Анґлія, повинні стати по стороні Етіопії. Тим усім Мусоліні не журиться. А в Анґлії ніхто не думає серіозно про те, щоб задля Етіопії йти війною проти Італії, тимбільше, що Іден дістав запевнення, що Італія не нарушить британських інтересів в Африці. Супроти цього рахуються з тим, що війна Італії з Етіопією вибухне в перших днях жовтня, себто тоді, коли скінчиться дощева пора й коли вже італійська мобілізація буде скінчена та будуть пороблені всі потрібні приготування до воєнної кампанії.

АНҐЛІЯ ГОТОВА ПОСЕРЕДНИЧИТИ.

РИМ. — Британського міністра Ідена прощали з відїздом надзвичайно сердечно. Особисто його дуже полюбили. Але поза цею особистою симпатією Іден здобув хіба тільки те, що як Анґлія хоче, то може на власну руку без просьби Мусолінія посередничити між Етіопією й Італією. Якщо Етіопія згодиться дати Італії без війни те, чого вона домагається, то, річ ясна, війни не буде.

ЖАДАННЯ МУСОЛІНІЯ.

РИМ. — Тепер уже ясно, чого домагається Мусоліні в Африці. Хоче дістати мандат над цілою Етіопією.

ЦЕПЕЛІНОВИЙ РУХ МІЖ ЕВРОПОЮ И АМЕРИКОЮ.

БЕРЛІН. — Незабаром зачнеться правильний пасажирський рух цепелінами між Европою і Злученими Державами. Буде можна на протязі сімох днів відбути подорож в обидві сторони.

МОЛОДЬ ДО ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ.

БЕРЛІН. — Уся німецька молодь, як хлопці так і дівчата, починаючи від 19-го року життя, мусітимуть бути на примусовій праці пів року. Ті, що родилися в 1915 р., вже дістали візвання. Та покищо тільки хлопці. Тим чином кождий мужчина буде на примусовій службі 18 місяців, з того 12 місяців при війську, а 6 місяців при примусовій праці. Оту примусову працю вважають „почесною", тому не допускають до неї Жидів.

НЕМА ГРОШЕЙ НА ЗБРОЄННЯ.

ТОКІО (Японія). — Міністер фінансів домагається припинити зброєння, бо інакше прийде з державною касою до банкротства.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩОБ ЖЕРТВЕННІСТЬ НЕ МАЛІЛА

Хочемо порушити справу, яка всім нам дорога і яку кождий свідомий і патріотичний Українець уважає за конечну й обовязкову. Тою справою є збирання жертв на ріжні гуманітарні, чи політичні українські цілі в краю і тут в Америці.

Нема двох думок, що коли такі багаті держави як Америка не можуть собі дати ради з ріжними потребами, і коли в Америці широко розвинена збіркова акція на ріжні цілі, то річ природня, що потреби такої акції відчуває сто разів більше така бездержавна й поневолена нація, як українська.

Вже з того випливає наш обовязок, щоб усіми можливими засобами піддержувати ідею жертвенности, як теж освідомлювати постійно наш загал щодо потреби й конечности такої акції з людських і національних оглядів.

Щодо цього не може бути в нікого з нас двох думок. Ріжнитися можемо хіба тільки в думках, як ту жертвенність піддержувати і як її організувати, а далі: на які цілі збирати.

Але й ці справи поминаємо, а беремо покищо під увагу тільки одно: як треба поступати із збірками, без огляду на яку акцію ми не збиралиб, щоб жертвенність не вбивати, а її заховати, а то й збільшати.

До порушення цеї справи заставляють нас численні голоси, і то головно з молодшого покоління, в яких підносять закиди щодо доцільности теперішньої збіркової системи. В першу чергу молоде покоління домагається, щоб не забувати, що вже підростає в Америці Молода Україна, яка тут буде жити і вмирати і яку требаб задержати якнайдовше для української ідеї. З того висновок, що треба думати про старий край, але заразом навіть у тій акції треба зачати думати про Молоду Україну, яку маємо в Америці, бо для її вдержання і поширення її діяльности треба теж ріжних жертв. А без них не вдасться зреалізувати плянів того молодого покоління, що виховане в українськім патріотичнім дусі й бажалоб притягнути для української ідеї тисячі інших молодих сил. Це є правдивий і серіозний голос, до якого треба нам усім поставитися теж серіозно, поки ще час на це.

Далі підносять закиди щодо цього, що на концертах, святах чи пікніках входить у звичай збирати датки на всі можливі цілі. Замісць щоби були колектори й збирали поза вступом на одну ціль, збирають, що хто може й на яку хоче ціль. Це вважається розпорошенням збіркової акції. А найгірше тут те, що самої збіркової акції не поширюється, а збирається постійно від одних і тих самих людей. А над тим теж треба подумати.

„ПОХОВАЛИ ПАНА ОТАМАНА"...

(Оригінальний допис з Коломиї).

Дня 4. червня ц. р. поховонили Українці в Коломиї **д-ра Андрія Чайковського.** Не так скоро зрозуміє наш загал, яку велику втрату він поніс через смерть тої майже 80-літньої людини. А визначна вона була не лиш як український письменник, але і яко чоловік взагалі, яко незвичайний просто тип серед нашої суспільности. — Походив він з давної ходачкової шляхти Самбірщини, а хоч ми дуже скептично, дуже критичним оком дивимося на шляхту взагалі — то однакож і в ній є деякі прикмети, котрі придалися би нашому загалови. Належить тут передовсім почуття свого власного людського достоїнства і певного роду твердість і неподатливість. — А таким власне був покійний батько Андрій. Досить було подивитися на його велику, струнку стать, поговорити з ним хочби лиш пів години, — щоби пізнати, що тут є діло не з пересічним галицьким „Рутенцем", що погинається мов лоза від кождого подуву вітру, але з людиною твердого характеру і твердих переконань, з людиною, котра уміє за свою постояти. — А стояв він все не є обороні своїх особистих справ, але в обороні справ нарідних, загальних.

Славним був він оборонцем яко адвокат, але визначних оборонців - адвокатів маємо більше. Народних справ боронив він однак передовсім пером — нераз яко журналіст, в часописах, але ще успішніше яко письменник. Подивляти треба круг його мистецьких заінтересовань та круг його обсервації. Чого-то він не завважав і не писав! І з дрібношляхоцького життя і з селянського і з життя нашої інтелігенції, зокрема духовної. І я звертаю тут зосібна увагу читачів на його роман **„Панич"**, котрий декому дуже багато крови напсував, а котрий має величезне значіння — просто історичне.

Та це була історія кінця тамтого і початку цього століття. Чайковський засягнув однак своїм пером дальше в нашу історію. Він старався виконати заповіт Тараса Шевченка і навчити нас, „яких ми батьків діти, ким, за що закуті". Це добровільно принята на себе завдання він виконував дуже витревало і добросовісно, а доказом цього є ціла низка його історичних романів.

Не тут місце на їх розбір і оцінку. Досить сказати, що вони перенялі глибоким патріотизмом, і що вони є улюбленою лектурою особливо нашої молоді, і то як інтелігентної, так і селянської.—Молоді, що по кілька разів перечитують ту саму його повість, переймаються рівночасно тим палким духом, який з неї дише.

Твори Андрія Чайковського будуть приносити благодатні плоди для нашої нації ще десятки літ у майбутність!

Знаємо, на жаль, з досвіду, що галицькі Українці не уміють віддати відповідної чести своїм заслуженим громадянам — ні за життя, ні по смерти. Сумним доказом того є хочби недавний похорон високо заслуженого Вячеслава Будзиновського у Львові.

З похороном А. Чайковського сталося однак, на щастя інакше, може тому, що це було не у Львові, а на провінції, на Покуттю. Коломийці зуміли пошанувати як слід свого високо заслуженого та загально поважаного і люблєного громадянина. Похорон Андрія Чайковського — це була незвичайна і величава національна маніфестація. Вже це впадало відразу в очі, що паркани і камениці в Коломиї були просто заліплені величезними посмертними плякатами (клепсидрами) з іменем Покійного. Було тих плякатів пятнацять від всіляких організацій, між ними і польський від коломийських адвокатів. На цей похорон злягла велика маса народу з міста і з околиці. Прибули і численні делегації від наших товариств по селах з гарними і численними вінцями. Була і делегація з Бережан, котра принесла в коробці землю з гори Лисоні, де так завзято боролись наші Українські Січові Стрільці.

Порядок на похороні удержано знаменитий. Члени гімнастичних товариств „Каменярі" поставили по обидвох боках вулиці два довгі ряди, котрі поступали разом з походом і не допускали непорядку, зокрема перебігань поперек.

На переді ішли в гарнім порядку старші і молодші ученики з заведень „Рідної Школи". За ними — селянська оркестра з Печеніжина і коломийський хор, потім десятки депутацій з вінцями. Між тими вінцями найбільшу увагу звертав на себе вінець академічної молоді, прибраний двома шаблями і двома крісами. — За вінцями несла бережанська депутація землю з Лисоні (висипану потім на домовину). Дальше ніс д-р Кузьмич, бувший повітовий січовий отаман Коломийщини, на подушці полковницький пірнач Покійного, що був також повітовим отаманом Бережанщини. Дальше ішло духовенство, 12 священиків з коломийським пралатом о. Русином на чолі. Тепер доперва везено домовину з тілом Покійного, а за домовиною ішла старенька, прибита горем дружина Покійного, його сини, дочки, зяті і внуки. Бракувало однак одного сина, університетського професора математики, котрого большевики запроторили за контрреволюцію (математика!) десь над Ледовий океан!

Покійний мешкав 15 літ в Народнім Домі в Коломиї, а коли домовину приміщено на каравані — то з балькону Народнього Дому виголошено перші три похоронні промови: проф. Николишин від коломийського громадянства, д-р Волошин від Союзу Українських Адвокатів у Львові, а д-р Босаковський (вшехпольак) по польськи від адвокатів коломийських. Промова його була дуже гарна і тактовна.

Нарешті похід рушив під звуки орхестри і хору до церкви, де виголосив гарну проповідь о. Русин. Завважити треба, що Покійний був дуже віруючим християнином, однак завзятим ворогом новацій, заведених еп. Хомишином. Тому і не знаходив він ласки в органі тогож, „Нова Зоря".

По відправі на кладовищу виголошено цілу низку промов, а треба сказати, що всі вони визначались незвичайним хистом.

Перший промовляв сенатор д-р Горбачевський, може яких два-три роки молодший від Покійного. Також стрункий і вусатий, а притім палкий бесідник. Дуже поетичною була промова редактора Купчинського, голови Товариства Журналістів і Письменників, котрого першим головою був Покійний. — Д-р К. Трильовський прощав Покійного яко бувшого повітового січового отамана Бережанщини. А. Чайковський, хоч сам не був радикалом — був ворогом т. зв. „паламарських Січей", а на звіснім історичнім січово-сокільськім здвизі 28. червня 1914 р. у Львові виступав на коні на чолі Січей Бережанщини з пірначем в руці. — Д-р Західний і селянин Гр. Вітковський прощали Покійного від Бережанщини, селянин В. Романюк від Коломийщини, студент Атаманюк від молоді, сенаторка Кисілевська від жіноцтва, нагадуючи ті прегарні типи жінок, як Олюнька, Марія й інші, яких Покійний описав.

З того похорону відходили всі з переконанням, що сповнили свій обовязок супроти людини, що ціле життя з посвятою працювала для рідного народу. А. Чайковський працював давніше і яко кооператор, а за часів української державности був знаменитим повітовим комісарем (старостою) в Самборі. — А коли наша будуча державність буде кріпше стояти, ніж стояла в 1919 році — то це буде безумовно в значній части заслугою Андрія Чайковського, то є: його історичних повістей і оповідань.

Іван Гуцуляк.

В СПРАВІ ДЕРЖАВНИЦЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ

Дня 1. вересня ц. р. в „Карнегі Гол" у Ню Йорку відбудеться величава **„Державницька Маніфестація Української Еміграції в Америці"**, щоб заманіфестувати нашу державницьку думку і наше безкомпромісове становище супроти всіх наших окупантів. На тій маніфестації дамо вираз тому, що ми є проти цього, щоб наш нарід могли репрезентувати ті, що не обстоюють принципу соборности українських земель і торгують українськими землями.

В цій справі відбулися вже збори 14-го червня ц. р. в Народнім Домі при 6-тій вулиці в Ню Йорку, на яких були присутні члени Центральної Управи ОДВУ, члени Команди Чорноморських Січей, делегати поодиноких відділів О. Д. В. У. та поодиноких Чорноморських Сотень, делегати поодиноких відділів Українського Народного Союза, та представники інших національних товариств, сестрицтв, політичних клюбів та церков із Ню Йорку й околиці. На цих то зборах вибрано Президію Маніфестаційного Комітету, в склад якої ввійшли: Дмитро Галичин, голова; Анна Гладун, заст. голови; В. Брилинський, заст. голови; Володимир Різник, секретар; М. Дудра, заст. секретаря; Кривень, касієр; М. Швець, заст. касієра; Микола Близнак, фін. секретар; адв. Пізнак, реф. пропаганди; В. Череватюк, управитель; контрольна комісія: М. Бойчук, В. Цісик, П. Сокальчук.

Щоб дати можність усім товариствам, які ще не вислали своїх представників на перші збори, приступити до участи в Державній Маніфестації, постановлено скликати ще раз сходини всіх представників на 12-го липня ц. р., година 8. вечером, до Укр. Нар. Дому при 6-тій вулиці в Ню Йорку, число дверей 2. Цею дорогою запрошуємо всі національні товариства, запомогові організації, сестрицтва, братства, політичні клюби та церкви, щоби вони вислали своїх представників на 12-го липня. Представники ці ввійдуть у члени Маніфестаційного Комітету.

Товариства з дальших околиць, які не можуть прислати своїх делеґатів, просимо зголошувати свою участь в маніфестації письмено на адресу секретаря: Делегати таких товариств увійдуть також у склад Президії Маніфестаційного Комітету як звичайні члени.

За Президію Маніфестаційного Комітету:

Володимир Різник, секретар,
P. O. Box 13, Sta. D.
New York City.

В. Будзиновський.

ЦИРКОВИЙ ПЕС

(Оповідання).

Артимови вже нічого більше не приходило на гадку. Поклонився і відійшов. Нині вечором Артим знов сидів з Томою в першім ряді. Нині Тома не потребував брехати, ані перебріхувати. Нині всі могли бачити, як то циркова акробатка підсміхалася, коли глядiла в те місце, де сидів Артим. Ніхто не знав, що це тому, бо вона пізнала охочого купити циркову собаку. Никешук також користніше для себе пояснив ті, до нього звернені усміхи дівчини. Це осмілило його. Скоро вистава скінчилася, пішов до пана „директора" цирку і спитав без ніякого вступу.

— Ну? Що з вашою собакою?

— Собаки я не годен продати, — відповів директор.

— А то чому?

— Бо вона мені самому потрібна.

— Ага... гм... Як потрібна, то потрібна... А не моглиб ви другу таксамо витресувати собі?

— Хоч би я вам продав ту собаку, то ви з неї не мали би ніякої користи. Вона втекла би від вас назад до мене.

— Я добре пильнував би, щоби не втекла. Таки рішіться продати. Щож той пес коштувати би?

— Триста гульденів, то найнижча ціна.

— Господи! Це троха забагато.

— А скількиж ви хочете дати?

Артим зацукався. Він взагалі не міг би багато дати, бо ще не був своїм господарем. Він мав лиш стільки, що видурив від мами. Так запитаний, не мав смілости сказати, скільки то він за того пудля взагалі міг би дати. Нарешті сказав несміло:

— Може яку десятку...

Коли вимовив це, то таки зараз став каятися, бо потерпав, що той готов згодитися. Коли директор витріщив на нього очи, додав:

— Десять гульденів, то не малий гріш. Ви повинні добре розважити.

Директор голосно розсміявся і не балакаючи далі з Артимом, відійшов. Дівчина, що при тім торзі була, також ревно сміялася. Це розсердило Никешука і він затявся.

— Чого тут сміятися? Торг є торгом. Вам, пане, мабуть зажартував собі з мене, жадаючи за собаку триста гульденів. Скажіть мені щиру правду: Не дав би мені тато собаку за двацять і пять?

— Я того не знаю.

— Може би ви з татом побалакали, паннунцю, і обстали за мною?

— Тату! — крикнула дівчина — той пан ще хоче балакати про собаку.

— Шкода часу балакати... не продам! — відгукнув, та таки прийшов. — Кажу вам, собака не лишиться у вас. Втече назад до мене. Хоч би я відси відійшов, знайде мене.

— Кажу вам, що не втече. Як не вірите, то заложимся. Я кладу тут двацять гульденів. Як собака лишиться у мене, то буде моя. Тоді гроші нехай лишається у вас. Як собака втече від мене, то я до неї вже не буду мати права, мої гроші також лишається у вас.

— Трицять! — сказав директор.

— Двацять і пять! — крикнув Никешук.

— Добре, нехай буде.

Артим додав пятку, взяв Кара на мотузок і відійшов. В хаті взяв собаку до світлиці, мотузом тричі обкрутив ногу стола, притягнув крісло і сів собі перед собакою. Тішився, що так дешево дістав вивчену собаку.

— Тома здивується, як вчує. Позавидує мені.

Каро позіхнув, широко роззявивши писок і витягнувши довгий язик. Витягнувшись, поклався під стіл. Артим витягнув свою ногу, наставив її собаці і крикнув „гоп!" Собака лиш покліпала очима, та не рушилася. Артим крикнув голосніше „геп!" Собака підвела голову, позіхнула і назад поклала на витягнені лапи.

— Він мабуть утомлений своїми продукціями в цирку. Мусить відпочити.

Артим лишив Кара привязаного до стола і сам ляг спати. Довго не годен був уснути, бо все думав, як не про пса, то про циркову дівчину. Колиж вснув, то йому цілу ніч снилася циркова дівчина в рожевім трикоті.

Рано розбудив його пес, вхопивши в зуби колдру Артима і сіпаючи. Артим протер очи і думає:

— Розумна бестія. Знає, що вже пора вставати. Тепер я вже не заспю ніякої роботи. Та собака справді має велику вартість. Пан директор дав себе обдурити.

Каро підвівся на задних ногах і передними просив. Потому підбіг в сторону дверей так далеко, як далеко сягав мотуз, і неначе порпав лапою. Потому знов пішов до ліжка, просив, знов підбіг до дверей і жалісно скімлів.

— Хочеш назад до свого давного пана? — спитав його Никешук. — Хочеш втекти від мене? Не підеш, небоже. Ти вже мій. Тепер я вже твій пан... Хоч, не хоч, мусиш привикнути до того.

Каро скавулів щораз голосніше і з потроєним завзяттям дерся до дверей. Артим виліз з ліжка. Гладив собаку і подав йому кусник цукру. Каро цукор лиш понюхав і далі скавулів.

— Гоп! — крикнув Артим, наставивши ногу. — Гоп, Каро, гоп! Чомуж не скачеш, дурню?

Каро заскавулів протяжно, глянув благальними очима на свого нового пана, і знов до дверей. Артим засміявся і сказав:

— Ні, приятелю. Вже мусиш лишитись у мене. Двацять і пять гульденів то гарний гріш. Я грошей на дорозі не збираю.

Артим лиш на хвилю вийшов, щоб умитися. Коли увійшов назад у кімнату, вхопився за ніс. Каро вже не скавулів і до дверей вже не дерся. Лежав під столом з головою на витягнених лапах. Тривожно позирав на Никешука. Хоч Артим знав, що сам завинив, не випустивши собаки, крикнув до Кара:

— А ти сучий сину. Що ти наробив?

Артим справ пудля ременем і пішов. Наймичка, що мусіла вичистити кімнату, занехарену Каром, спрала його ще раз.

Коли прийшов вечір, Тома і Артим знов сиділи в цирку. Дівчина в рожевім трикоті усміхалася приязно до Артима. Кидаючи на всі сторони цілунки рукою в подяку за оплески, дівчина найбільше цілунків слала в сторону, де сидів той, що так завзявся на їх пудля і забрав його з собою.

— Чи ти бачиш? — промовив до Артима його приятель. — Вонаж тебе сама визиває. Будучи тобою, я використав би.

— Та як? Як мені приступити до неї, про що забалакати. Собаку я вже взяв, про неї не маю вже що балакати з дівчиною.

— То пусте. Коли вона сама накидається тобі, то й сама подбає, щоби було про що балакати. Лиш сміло пуститися до неї.

Коли вистава в цирку скінчилася, Артим вибіг майже перший і пішов поза шатро. Справді зійшовся там з дівчиною. Була сама. Неначе би знала, що він надійде і вона нарошно прийшла. Вона й перша забалакала до нього, питаючи:

— А що там Каро? Ми дивуємося, що він ще не прибіг до нас.

— І не прибіжить, — відповів Артим. — Він вже зачинає привикати до нашої хати...

Дівчина здивовано глянула на нього і спитала:

— Ви може нарошне пришли тільки, щоб мені сказати це? Не вірю.

Никешук почервонів по самі вуха і сказав:

— Ви, паннунцю маєте...

— Що я маю? Кажіть!

— Ви маєте гарну шию.

Дівчина розсміялася і спитала:

— Справді гарна? Сподобалася вам так, як наш пудель?

Никешук посунув капелюх на потилицю, щоби додати собі відваги і сказав сміливо:

— Ви цілі дуже гарні.

— Це ви лиш кажете так.

Тепер Артим вже не знав, що сказати. Вхопив її за руку, котрої вона не відтягала. Тоді він став поволи дівчину тягнути до себе. Притягнувши, хотів обіймити і поцілувати. Вона не давалася. Розпочалася сіпанина. Він пітκнувся і впав так, що сів на мураві. Її руки не випустив і вона впала йому на коліна.

Саме в хвили, коли він дівчину обіймив, надбіг Каро, за котрим волікся довгий мотуз. Каро підскакував з радости коло дівчини і радісно дзявкав. Директор, що ще був у шатрі, почув голос Кара, вибіг поза шатро і здивований глядів на ту сцену.

Никешук пустив дівчину, схопився на рівні ноги і, не попрощавшися, щез за шатром. Втік до хати. Дома довідався, яким способом пудель втік.

Наймичка вчула, що Каро скавулить. Пішла подивитися, чого. Пудель далі скавулів і дерся до дверей. Наймичка гадала, що він знов хоче на сторону. Щоби знов не занехарив хати, вона вивела його на двір. Він тоді вихопився і втік.

Від того часу минуло двацять років. Артим Никешук і Тома Гараюк давно поженилися. Вже й діти у них були. Та ще по нинішній день Артим впевнене свого приятеля, що пудля сам нагнав, бо то була така неохайна худобина. Тома по нинішній день не вірить, щоби це була правда.

(Кінець).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БАЛТИМОР, МД.

Про танки і громадську працю.

Приходиться писати за справу, про яку краще булоб мовчати, якби можна було далі мовчати. Справа ця ніби дрібна, ніби місцева, ніби танкова. Та якби вона була тільки такою, то я таки не забирав би голосу. Але бачу і чую, що так воно не є.

Не знаю сам, якби це почати. Бо от у „Свободі" пишеться вже третім наворотом про виступ танцюристів з Балтимор у Вашінгтоні на Великдень на подвірю в Білім Домі. Пишеться теж і про інші виступи в Балтиморі. Це все добре. Але скажіть, добрі люди, чи треба з описом танкових виступів лучити напади на український загал? Вже аж переливається слухати раз-у-раз, що наш загал не підпирає п. Авраменка, ні виступів наших танцюристів. Беріть допис з Балтимор, або якийбудь інший, то знайдете одне і те саме: чужі Американці прийшли, а наші не дописали. Тільки є „одиниці", що справу зрозуміли і поперли. Такі „одиниці" є тепер і в нашій громаді й вони себе реклямують, а громаду обкидують болотом. Але берім справу так, як вона розвивалася.

Тому два роки приїхав до нас п. Авраменко з групою з іншої місцевости і давав виступ в одній галі. І з тим виступом провалився, бо винаняв галю за високу ціну. А Американці не прийшли, навіть багато з тих, що їм давалося тикети даром. Отже не було чим коштів покрити і галю заплатити. Спитаю: Хтож тоді покрив ті витрати? Чи не той „загал", на який допичавка „Т. Д." накидається? Спитаю далі: Чи за невдачу не є винуватий у першу чергу сам п. Авраменко, що не поступає за якимсь пляном, не спитає наперед про пораду, а робить все на галайбалай? Ідім далі. Цеї зими п. Авраменко згодив інструктора для науки танків. Це якось пішло за згодою і попертям громадян з Народнього Дому. По трох місяцях науки треба було з тими дітьми десь виступити, щоби була якась користь із цеї науки. От і так прийшло до тих виступів, про які була згадка в „Свободі". Та в нас так буває, що як щось доброго зробиться, то таке це перехвалиться, що воно потім тратить усяку вартість, бо підноситься тільки додатні сторони і вихвалюється їх попід небеса. Всі ми любимо свої танки. Це природне. І нам здається, що Американці теж таксамо люблять, що вони теж, так як і ми, готові оглядати ті танкові виступи десятками разів. А тимчасом це є неправдиве. А цього п. Авраменко не хоче розуміти. Американець, побачивши раз український танок — має його досить. Він завжди шукає чогось нового. Другим разом вже тесаме його не захопляє. І танкові виступи, якщо будемо їх повторювати з одною і такою самою програмою, як це в нас водиться, не будуть згодом для Американців ніякою притягаючою силою. Ми знаємо дуже добре, скільки то Американців було на Святі Вашінгтона, який влаштовано свого часу у Вашінгтоні разом з виступом хору під проводом п. Кошиця. Цеж була притягаюча сила, а всежтаки Американців і тоді не було багато і був касовий недобір. Та це нас нічого не вчить. Ми далі пишемо до своїх газет, що наші танки це наші „амбасадори", це наші „дипльомати", що нам відчиняють двері до Білого Дому і т. п. Ось до яких перебільшень ми доходимо! Маємо чудову пісню, маємо гарний танок — це правда. Але це є одне, а добиватися своєї держави, добиватися до розуму політичних голов світа — це інша справа. Це прямо нерозумно одно з одним злучувати, бо ми призвичаюємо людей думати, що дійсно танками чи піснею можемо добитися визнання своєї держави. Замісць думати про науку, школу, економію, організацію наших сил, військо та видання наукових книжок про український нарід і українську справу чужими мовами — ми думаємо, що можна танками чи співом надолужити те, чого не зроблено на тамтих полях. Це є національний гріх виховувати нарід у таких переконаннях. Співам, танкам, музиці треба дати те почесне місце, на яке заслугує наша культура. Треба про них дбати і всіми силами це попирати. Треба їх цінити і любити, але заразом не треба доходити в перецінюванню цього до крайностей.

Не дурім себе, що Американці ходять на наші виступи. Певно, що є такі культурні люди, що ходять. Але їх є дуже мало. Кожна галя з нашими танковими виступами булаб порожна, якби не дописали Українці. І так було в Балтиморі. Це є правдиве і так треба писати.

З танками буде все гаразд, як не будемо творити по місцях ще одної „танкової партії". А таку створив у нашій громаді сам п. Авраменко, бажаючи мати такий танковий клюб, який був би і під фінансовим оглядом під його контролею. Якщо так твориться новий клюб, коли вже один є, то в цей спосіб повстає саламаха і ми навіть на танковому полі замісць обєднуватися — розєднуємося. А далі: Називати людей „драбами", „пияками" і т. п. за те, що вони сходяться по клюбах і там часами і випють — не є розумним і справедливим. Найкраще п. Авраменкови дбати про танки і про них говорити. Так складаються покищо обставини, що тим, що люди прийдуть до клюбу і випють, вдержуються ті клюби. Це загально відома справа. Крім того краще, щоб люди в своїм клюбі забавились і лишили свої гроші, ніж малиб тесаме робити по чужих клюбах, чи деінде.

Нашій громаді треба обєднання. Здобулися ми на свій Народній Дім, то треба хоч те вдержати. Маємо Молодечий Клюб, то треба його задержати, а не валити, організуючи другий. Треба подумати про те, що наша стара ґенерація не виховала зі своїх дітей у нашій громаді ніяких професіоналістів-лікарів, адвокатів, тощо. Мені було соромно, коли я над тим застановлявся, коли приходилося зібрати дати про нашу громаду до Квестіонаря. Але така є правда.

В краю йде боротьба на життя і смерть за права нашого підперти, а крім цього треба народу. Ту боротьбу треба класти основи під нове життя. Час великий і великі потреби нашого народу. Можна співати і танцювати, але заразом треба мати на увазі далеко важніші справи. А до цього накінець додам, що коли хочемо в Америці принести дійсну користь нашій справі, то в першу чергу подбаймо про зріст У. Н. Союза, про те, щоб ті діти, за які ми так ніби побиваємося, були в У. Н. Союзі; а як вони є, щоб їх зі Союза не відтягали.

Йосиф Семенків.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Свято посвячення прапора.

Дня 16. червня відбулось торжественне посвячення українського народнього прапора для третьої сотні Чорноморської Січи в Нюарку.

Чину посвячення доконали: о. Данилович з Нюарку, о. Лотович з Джерзи Сіти й о. Захарко з Бейону.

Передання прапора третій сотні довершив тов. Петришин з Джерзи Сіти. При цім виголосив відповідну патріотичну промову гром. Дмитро Галичин. Д-р Янкович, говорячи по англійськи, взивав українську молодь в Америці до організації. А представник губернатора стейту і посадник міста теж передали свій привіт.

В цім величавім святі взяли участь околичні сотні в однострої і коло дванацять сот душ з українського громадянства.

Свято відбулося величаво і поважно. Школа танцюристів третьої сотні Чорноморських Січей забавляла публику українськими танками під проводом головного інструктора, п. Гири. Січовички з Джерзи Сіти і Бейон виступали в українських одностроях з вільними вправами. Публика була одушевлена цими виступами. З цього свята третя сотня жертвувала $35 на боєву акцію і цю суму вислала в призначене місце через Обєднання.

На цім місці третя сотня складає щиру подяку за участь у святі отцям парохам, хорови „Боян" і його диригентови п. Каськову та п. Галичинови за річеву промову. Щиро дякуємо всім січовим сотням і січовикам, що щиро підтримували порядок і сповняли свої приказані обовязки, і всьому українському громадянству, що звеличало це свято своєю присутністю.

Сотенна Команда.

Перекупка продає на базарі рибу. Приступає пані, обнюхує й каже:

— Та ця риба, здається, смердить!

Перекупка: Хотілаб я знати, чи ви пахли би, як би так довголежали в воді?!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

MORE ON CITIZENSHIP.

Several articles have recently appeared in "Svoboda" dwelling on the need for Ukrainians to become citizens of the United States. Those articles sought to impress upon Ukrainians the many advantages which they would gain by their becoming citizens, although they seem to have been written from a purely political aspect.

Shelving politics temporarily, let us reflect upon the current events of the day. We cannot help but notice and seriously consider the drive for legislation to deport about six million aliens. Such a drive is no longer a gesture or mere idle prattle, but has reached the stage where a bill is now pending before the House Immigration Committee, which would, in effect, require an alien to become a naturalized citizen under threat of deportation.

As pointed out in the "Times" of June 23rd, 1935, Representative Dies estimates that at least 150 Congressmen have pledged themselves in favor of the bill, which provides "That no alien can hold a job in this county that can be fillled by a citizen."

No "I told you so" attitude is intended by this article; rather a desire to arouse the stagnant Ukrainian non-citizen into action is the sole motive.

It my be that there still is no need to be alarmed; that our non-citizens can continue to twiddle their thumbs; that they know all the details of this contemplated bill, and that the same shall not be passed, but this writer believes that the time has arrived for the Ukrainians to bestir themselves so that they may not lose what little they have gained.

William Selnik,
New York, N. Y.

M. Пастернакова.

ДУША І ТАНОК

Підчас світової війни здавалось, що мистецький танок належить уже до епохи, яка невідклично минула. Коли затихла военна хуртовина, не вистачили вже мистцям давніх форм вислову, повстала боротьба з традицією, почали шукати нових доріг. Найбільший хаос запанував тоді у сценічному танку. Тут вибухла просто революція проти давнього, клясичного балету.

Підставою цього танкового напрямку, який цілі століття панував майже на всіх европейських сценах, є ідеально витренувані мязи, незрівняна техніка ніг та абсолютна рухова дисципліна, яку треба добувати важкою, довголітньою працею. Одначе ні змісту, ні духового обличчя у ньому нема. Щоби танцювати у клясичному балеті, не треба ні спеціяльних музичних здібностей, ні навіть глибшої інтелігенції, а тільки великої витревалости та сили, щоб вибути всі ці скоки, крутіжі на шпиньках, піруети та ввесь ритуал скомплікованих кроків.

І розгорілася завзята боротьба між прихильниками білої повітряної кантилени — клясичної Анни Павлової та реформаторами танку, на чолі яких станула Ісадора Дункан. По ній прийшла Грета Візенталь, Мері Віґман, Жак Далькроз, Лябан, Леонтієв і інші. Від них починається ера нової теорії, шукання нового стилю, нових напрямків.

Усіх піонірів цього руху вело одно спільне змагання: зірвати з одноманітними клясичними „ексерсісами" і вирвати танок із бездушности, в яку попав. Вислідом того змагання було нове оформлення танку — **новочасний** балет.

Тут не річ в акробатичних показах ні у максимальному осягу танкового механізму. Новочасна балетниця, рисує у просторі шовково-пружним тілом складні та невпімальні орнаменти, висказує у субєктивно-експресіоністичній формі свої почування, відкриває своє внутрішнє життя. Тимто новочасний балет доступний виключно для одиниць з багатою психікою, бо інакше звівся би він до звичайного „ефектярства".

Одначе правда, що коли йде про заробіткову сторінку, то балетниця, вишколена у клясичному балеті, має більшу змогу знайти сценічну працю та зі своєю знаменитою технікою легше її застосуватися до кожного танкового ансамблю, тоді як танечниця новочасного балету має змогу показати своє знання лиш у певних турах, зі собою зіграних танкових труп.

Ця боротьба між одним і другим напрямом триває досі. У великих операх, де балет грає першорядну ролю, як у міляньській Ля Скалі, у Берліні та Відні, пробували ввести новочасний балет, одначе безуспішно. Не знайшов він серед ріжнородної театральної публики ні признання ні зрозуміння та мусів відступити місце трохи змодифікованому клясичному балетові.

А проте рік-річно, у всіх культурних осередках Европи й Америки улаштовують конкурси мистецького танку, де танкові музи світової слави промощують шлях новому балетові та ставлять його нарівні з іншими ділянками мистецтва. У своїх шляхотних поривах хотять вони цілком усамостійнити танок, відірвати його від музики, з котрою він неначе звязаний, де шукає він імпульсу і ритму, та хотять зробити його зовсім самовистарчальним, **абсолютним.** Музика рухів, зорова гармонія (треба його бачити — не чути), пластична вимова, зазначина костюмом, має вистарчити, щоб викликати естетичні та зорові враження.

І може вже недалекий час, коли сценічний танок, це найстарше мистецтво, глибоке як океан і багате прастарою мудрістю, скине з себе маску банальности, перестане бути тільки розвагою, вийде з сірого кутка, куди його зіпхнули минулі століття та добуде знов це значіння й місце, яке займав у клясичних часах на Півдні і Сході.

(„Назустріч").

ЛЮБЛЯТЬ ВОГОНЬ.

Як Еспанці прийшли до Америки, дивувалися. Вони бачили високу культуру, міста „величавіші, ніж якенебудь місто в Европі" — та одного не знали американські Індіяни: колеса. Ні колеса при возі, ні гончарського колеса. Ще й сьогодні в багатьох містах Перу є щоправда автомобілі, а нема возів. А горшки роблять рукою. Чи справді Інки й Азтеки не знали колеса? Самособою, що вони знали колесо, та воно було для них святе. Воно було символом кружляючого сонця. Годі було „кружляючими сонцями" вивозити гній на поле або вживати „кружляючого сонця" як гончарського колеса. Нарід великодушно зрікся практичного винаходу — задля божества.

Сьогоднішні Перуанці залюбки палять жертвенні вогні, та вже менше для богів, як собі на втіху. Подорожник д-р Ч. Кінцль каже, що це, що Перуанці так люблять вогонь, знищило ввесь їх край. За часів Інків узбіччя й долини Кордилєрів були ще вкриті лісами; сьогодні вони нагі, а підсоння настало сухе. Де колись були цвітучі міста, сьогодні пустиня. Раз вечором д-р Кінцль заблукався серед мочарів. Його Індіяни, що шукали його, попросту підпалили ліси околичних гір, щоб освітити околицю. Три дні горіли гори наче велитенські смолоскипи. Зрештою й по містах є звичай, що коли публиці не сподобалися змагання копаного мяча або боротьба биків, вона серед свистів і вигуків покидає трибуни й підпалює їх.

Посуха є на цілому просторі між Андами і Тихим океаном. По другому, східньому боці Андів, дощ часто перепадає. Випрацювали величаві пляни, щоб перепровадити воду зі сходу величезною сіткою каналів на захід. Та це осталось лише на папері. Та як зчудувалися Перуанці, коли вчені доказали їм, що такий проєкт перевели були в діло колись давно королі Інків! Ще й сьогодні стоять водопроводи, якими вони звертали ріки зі сходу на захід і робили врожайним увесь край.

Були часи, коли до Перу спроваджували Муринів. Придумували для них чорних святих, яких статуї ще й сьогодні можна бачити в католицьких церквах краю. Сьогодні поселяються в Перу Китайці. Десятки тисяч їх сидять у пристаневих містах і мішаються з Індіянами. Борються з недбальством Індіян (які, як побудують собі нову церкву, то дзвони завішують на дереві, бо знають, що дзвіниця й так небаром завалиться). Серед великих земельних власників у Перу є вже багато Китайців...

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

GOING TO COLLEGE? (5)

UNIVERSITY OF MICHIGAN.

(Ann Arbor, Michigan).

[This is the fifth in the series of articles being presented by the Ukrainian University Society for the benefit of those contemplating entering a higher institution of learning. For any further information, write to Miss Mary Murasko, Secretary, 1422 Stebbins Ave., Bronx, N. Y.]

* * *

A graduate of a fully accredited high school, meeting in full the specific subject requirements, may enter the freshman class upon certificate and without further examination.

Yearly Expense	Michigan Students	Non-resident Students
*Tuition Fee	$100.00	$124.00
*Estimate of Total Cost	$565.00	$600.00

*For the College of Literature, Science and the Arts, School of Education.

Student Employment

The same general remarks about student employment may be made with reference to those in attendance at the University of Michigan as have been made about student employment at the Penna. State College in last week's article. Perhaps such opportunities are slightly greater in Ann Arbor than they are in State College, but here again, one cannot overemphasize the importance of the student's own initiative in securing employment. An employment bureau for men students is maintained in the office of the Dean of Students, and a similar bureau for women in the office of the Dean of Women.

Scholarships Available to Freshman: With the exception of the Michigan Alumni Undergraduate Scholarships which are handled through the various Alumni Clubs of the State, scholarships administered by the University are not available to entering students. However, a comparatively large number of scholarships are awarded on the basis of individual merit after the student has been in residence at least one year.

(Next week — St. John's University)

ORGANIZE BASBALL TEAMS NOW

From the experience gathered by the Sport Division of the Ukrainian Youth's League of North America in the campaign during the past basketball season to form strictly Ukrainian Amateur Athletic Leagues, we concluded that the time is not quite ripe to definitely establish these desired and necessary unities, if we wish the sport world to hear of the Ukrainians as is being heard of other nationalities.

We base our assertion on the premise that there are not enough teams with enthusiasm in any compact territory to warrant a successful league. Either the young Ukrainians lack the essential quality known as "initiative," or else they possess an inferiority-complex. Our belief is that the case holds true in both instances. The players are practically helpless and dependent upon strangers to organize and lead them on. For some unknown reason they cherish a feeling of incapability in achieving success in a sport venture. A passive or humble attitude never promotes progress. One must be aggressive and aspiring if he is to forge ahead, with hopes for actual accomplishments. Only then will ambitions be realized.

The difference between success and failure in organizing a team is the courage to make an early start, coupled with constant perserverancy until it proves a success. As fully three more months of baseball remain, it is not too late to form a team. Experience in a team venture this season will prove invaluable for the next year, as by that time the Sport Division hopes to see enough teams in existence to favorably conduct at least a contemplated national baseball tournament. We therefore urge all clubs to organize a ball team from among their club members now. Likewise, any group of Ukrainians whether they belong to a club or not, should get together and form a team. If there are any difficulties experienced, remember that the Sport Division is at your service at all times to help solve individual problems and offer suitable suggestions for remedies, taken from similar cases.

To alleviate these stagnant conditions and enhance the possibilities of forming athletic leagues, there is but one alternative, and that is, to take an active part now. Managers are made and not born. Every sport enthusiast is a prospective manager, if he but makes an honest attempt, and here is an excellent opportunity to start — now! Assured public appreciation and fame often follow results. If a stimulant and an inducement to immediate action is necessary, we shall present a novel plan of competition in another article, with the aim of organizing dozens of Ukrainian baseball teams, senior and junior, amateur and sand-lot, throughout the country. In the meantime get together and decide to get going before it's too late.

ALEXANDER YAREMKO.

"CONFUSION PLUS"

On Sunday, June 2nd, the Ukrainian Cossacks of Ozone Park (N. Y.) sponsored a very highly successful play and dance. The play, a snappy-full-of-action and confusing one-act farce, was entitled quite appropriately "Confusion Plus." It is said that a good cast is worth mentioning so, by all means, the satellites and 18 Karat performers of that famous June-night play rank some distinction. I now present a better-than-good cast: Liberty Charny, Marion Charny, Amelia Myskow, Paul Vielkanowitz, and Michael Zatkowski. The presentation was well received by the audience and I'm sure that those who had offered a helping hand to make the production a success were well rewarded for their efforts. The stellar role was enacted to a "T" by Paul Vielkanowitz, who played the growing brother so well that girls are still wondering if it's alright to keep him out after eleven. The characterization of a modern mother of two noisy, hair-graying children as played by Marion Charny was pronounced to be first-rate. All in all, the the play was put over because of the untiring efforts of the cast, director, and the remaining club members who did their bit. Allie Charny directed the cast to the top notch in the community's list of amateur actors, both the young and old.

The assembled crowd danced to the toe-tickling-tunes of the Pat's Blue Rhythm Boys, who struck out the Ukrainian numbers and the American hit songs with equal dexterity. At 2 A. M. Monday morning the last of the well-pleased crowd dwindled homeward. That audience was not confined to Ozone Park; it even extended out into Woodmere, L. I. now, want to thank all those who attended our affair and helped to make it the success that it was.

Allie Charny, President of the Ukrainian Cossacks, has planned a bus ride for the enjoyment of the club members to help fill the lull in activities during the summer months. The girls, who are always willing to give ideas, have at last got things humming in town, and the fellows in the club are anticipating the long-waited-for surprise. With the last regular meeting of the spring session over, the members are waiting for summer to draw nigh so that they may more readily enjoy the great outdoors.

NICK SAWKA.

RADIO.

В суботу, 29. червня, в годині 2:45, на радіо програмі Сурми, зі стації WHOM, буде співати співак дякоучитель при Закарпатській Церкві у Йонкерс, Н. Й., Павло Яцко, знаний соліст зі всіх концертів п. Гайворонського в Ню Йорку і околиці. Відспіває ось такі пісні:

1. Не співайте мені тої пісні — Січинського; 2. Ой не забудь — Ніжанківського; 3. Прощання — Гайворонського. Крім цього буде скеч „Василь і Маруся" та інші додатки.

В неділю, 30. червня, в годині 3-тій пополудні, з тої самої стації, буде рекордова програма, řядні побажання з віршами, як рівнож один з наших бізнесменів скаже короткий відчит про „свій до свого". На слідуючу суботу, 6-го липня, запрошено братів Михайла і Франка Лаврика; вони відспівають низку українських пісень. Вони мають добру славу по ріжних місцях америки; у Ню Йорку їх почують перший раз. 149

НА ЗАЛІЗНИЦІ.

— Пане кондукторе, чи тут вільно курити?
— Ні.
— А відкиж тут так багато недокурків?
— Це покидали ті подорожні, що не питалися.

СПРАВА ЧЕСТИ.

— Чи можеш бути мені свідком?
— Чи то справа чести?
— Ні, то справа грошева. Я женюся.

ЧЕРВОНИЙ НІС.

— Пане докторе, я був у вас тому три тижні, щоб порадитися в справі, що мій ніс такий червоний. Ви мені записали масть і тепер я маю фіолетовий ніс.

— Ага, пригадую собі. А якого коліру бажаєте собі тепер?

—o—

Старий Мурин перевозить людей поромом через ріку за оплатою пятнацять центів. Раз прийшов до Мурина якийсь нуждений нещасний чоловік і просить, щоб перевіз його на другий бік.

— А маєте пятнацять центів?
— Не маю.
— То певно по тамтому боці ріки є хтось, що дасть тобі пятнацять центів.
— Не сподіваюся нікого.
— То чого хочеш їхати на другий бік? Коли по цьому боці не маєш пятнацять центів і по тамтому не будеш мати пятнацять центів, то чи тобі не все одно, на якому ти боці?

ПОМОЖІМ УЛЮЧЕВИ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Зпоміж ріжних відозв, що ми їх читаємо в наших газетах від старокраєвих патріотів, заслугує на спеціяльну увагу заклик виділу читальні „Просвіти" в селі Улюч над Сяном, повіт Березів. Це село, висунене на захід, є важним заборолом у поході наших ворогів на знищення українського народу. Тому треба послухати голосу виділу читальні „Просвіти", що взявся будувати Український Народній Дім. Він має стати осередком для сусідніх сіл, а то: Грушівки, Яблониці Руської, Кінського, Вітрилова, Кривого, Невістки, Лодиної, Гломча, Доброї Шляхоцької, Тирави Сільної, Крещова, Семушови, Брижави, Явірника Руського, Жоґатина, Липи, Володжа, Поволодської, Губи-Ясенова, Поруб, Селиськ та Вари. З тих сіл приходять люди на імпрези до Улюча. Тому, що в Америці свідомі Лемки розуміють значіння такої будови, не треба повторювати відозви, лише вистарчить за неї згадати. Відозву підписали: Середницький Олекса, як голова, й Харидчак Павло, як секретар. В Бінгемптоні створено Комітет села Улюч, а до нього ввійшли такі люди: М. Гулячок, голова, Г. Чарнецький, писар, Н. Тхір, касієр. Хто вірить в ідею, хай поможе грошевою жертвою!

Михайло Гулячок,
103 Schuleert Street,
Binghamton, N. Y.

КЕМАЛІЗМ І В ЗАКОРДОННИХ ДЕРЖАВАХ.

Із усіх сьогоднішних диктаторів ніодин не зробив таких великих перемін у житті свого народу, як Кемаль Ататурк (Кемаль Паша). Він скасував каліфат, заборонив носити фередж (верхню одежу) турецьких жінок, турецьку державу проголосив републикою, столицю переніс із Цареґороду до Анґори (Анкари). Заборонив уживати арабське письмо і заступив його латинкою, заборонив носити фез, розігнав дервішів, дав жінкам право голосування, якого не мають іще жінки у Франції, та ввів інші реформи й що дня вводить зміни в турецькому народньому й публичному житті. Тепер усі ці реформи й ті, які ще прийдуть, урядово в Туреччині назвали „кемалізмом". Цієї назви вживають уже й у парляменті. Та провідники нинішньої Туреччини не вдоволяються тим, щоб „кемалізм" обовязував лише в Туреччині. Кажуть, що „кемалізм" є на те, щоб зреформувати життя також у Персії, Афганістані й інших азійських музулманських державах.

Притуляк жонатий уже двадцятий рік. Нараз одного дня пропала його жінка. Безслідно.

Минули два тижні, Притуляк пішов на поліцію.

— Моя жінка десь пропала.
— Коли?
— Тому два тижні.
— А ви щойно тепер приходите зголосити це?! Чому ж ви відразу не зголосили?
— Бо я зпочатку не хотів вірити, що це правда. Мені здавалося, що то сон.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ПРОЛЕВ. (56)

Здивовані, Орман та Вест гляділи на льва, що його, на їх думку, вбив дух Обровського. „На кожний випадок дух приніс нам щось їсти", сказав Вест. Вони не знали, що в Африці був ще один чоловік, який мав правдиву подобу Обровського, і що переможцем над львом був Тарзан з малп.

На незначну віддаль на південь від них Стенлі Обровський скулився на дереві зі страху. Несподівано Тарзан зявився в малій прогалині і вискочив на дерево до Обровського. „Я бачив двох твоїх приятелів сьогодні", сказав він. „Це Орман та Вест". — „А де ж вони?" — неспокійно запитав Обровський.

„Я з ними не розмовляв. Думаю, що вони заблукали", сказав Тарзан. „Виправи ніде близько не видати". „Що то таке могло статися?" — з неґодуванням допитувався „Обровський. „І що то сталося з дівчатами?". Певно, що він був би ще більше збентежений, коли би був! знав про розпучливе положення Наомі й Ронди.

Тимчасом Ронда Тері, спробувавши очайдушного кроку, щоб увільнитися від арабських ватажків, стояла з колом у руках над головою похиленого вартівника. Якимсь припадком вона викликала підозріння в сторожа. Він швидко обернувся та зрозумів небезпеку. Він став підносити сю вгору, щоб ухопити нещасну дівчину.